

4.11.2021

Etsivän työn vaikuttavuus vanhuspalveluissa

Margit Granberg

Blogikirjoituksessa esitellään etsivän työn mahdollisuuksia ja kustannussäästöjä Vantaan MEK-projektin tiimoilta. Projektin etsivän työn vierellä kulkemisen jakso on lisännyt asiakkaan hyvinvointia ja tuonut merkittäviä kustannussäästöjä vanhuspalveluissa.

Sosiaalisen kuntoutuksen ja etsivän työn kustannusvaikuttavuutta on tutkittu verrattain vähän. Vantaan MEK-kiinnekohtia -projektissa pureuduttiin etsivän työn ohella myös etsivän työn kustannustehokkuuteen. Laskelmissa huomioitiin kaikki sosiaali- ja terveystalvet, joihin asiakas olisi oikeutettu, mutta joiden käyttö lopetettiin tai käyttöönottoa lykättiin asiakkaan kuntoutumisen myötä.

MEK-kiinnekohtia -hankkeessa kohderyhmänä olivat 65 vuotta täyttäneet, joilla on mielenterveyteen, päihteisiin tai haastavaan elämäntilanteeseen liittyviä ongelmia, ja jotka ovat halunneet aloittaa säännölliset tapaamiset projektityöntekijän kanssa. Olemassa olevat palvelut eivät ole vastanneet asiakkaan tarpeisiin.

Esimerkki vierellä kulkemisen jaksosta

Keskivertotapauksen asiakas on viisi vuotta kestäneen omaishoidon jälkeen vakavasti masentunut. Hän on menettänyt ruokahalunsa ja enenevässä määrin ripustautunut aikuiseen lapsensa, joka puolestaan on ahdistunut aiemmin itsenäisen vanhempansa muuttuneesta käytök-

sestä. Asiakkaan masennuslääkkeen seurantakäynnit toteutuvat poliklinikalla. Hänellä on ateriapalvelu ja suunnitteilla on kuljetuspalvelun aloittaminen. Asiakasohjaus pyytää etsivän työn jaksoa, koska palveluohjauksella ei pystytä tukemaan asiakasta riittävästi.

Puolen vuoden vierellä kulkemisen jaksolla asiakkaalle järjestetään viikoittaiset etsivän työn käynnit, puolitoista tuntia kerrallaan. Käyntien sisältöinä on keskustelu, kävelylenkit ulkona, asioinnit kaupassa, geropsykiatrisen lomakkeiston täytössä avustaminen, samoin avustaminen akuuteissa lääkkeisiin liittyvissä tilanteissa ja yhteyden saamisessa geropsykiatriselle poliklinikalle.

Käyntien tavoitteena on luoda uudet elämänrutiinit, etsiä yhteys omiin voimavaroihin sekä ympäristön tarjoamiin tukimahdollisuuksiin. Asiakkaan jakso on alkanut syyskuussa, ja joulukuussa asiakas on jo pystynyt ottamaan yhteyttä useisiin ystäviin, joihin yhteydenpito oli ollut tauolla puolentoista vuoden ajan. Asiakkaan mieliala on parantunut ja hän on alkanut suunnitella elämää leskenä.

Vierellä kulkemisen jakso on päätetty, kun asiakkaan kanssa on yhdessä arvioitu, että hänellä on voimavaroja selviytyä itsenäisesti ja kontakteja sairastumista edeltäviin ystävyyssuhteisiin on saatu aktivoitua.

Kustannusvaikutukset esimerkkinä:

Ateriapalvelu kaksi kuukautta - 9,08 € / ateria (asiakas maksaa itse)

Kuljetuspalvelua ei ole aloitettu - 2169,60 € /vuosi

Kotihoitoa ei ole aloitettu: tilapäinen 2 kk jakso kotihoitoa 2 h/vko 1641,60 €

Kotihoidon 20 h/kk viivästäminen yhden vuoden ajan: 21 888 €

Yhden päivystyskäynnin välttäminen: 408 €

Etsivän työn 5 kk vierellä kulkemisen jakson kustannus: 929,50 €

Kirjoitus pohjautuu Anne Aaltion Vantaan MEK-toiminnasta GeroMetron Etsivän työn työpa-
jassa 6.10.2021.